

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ: ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

Α. Ας θυμηθούμε πρώτα από ποια μέρη αποτελείται μία παράγραφος.

Η παράγραφος αποτελείται από τρία μέρη:

α) Θεματική Περίοδος: Την εντοπίζουμε στην αρχή της παραγράφου και δηλώνει το θέμα της παραγράφου.

β) Λεπτομέρειες-Σχόλια: Αποτελούν τον βασικό κορμό της παραγράφου, το μέρος εκείνο στο οποίο αναλύεται πλήρως η θεματική περίοδος.

γ) Κατακλείδα: Αποτελεί συνήθως την τελευταία περίοδο της παραγράφου στην οποία ο συγγραφέας καταλήγει σε ένα συμπέρασμα. Συχνά η κατακλείδα παραλείπεται.

Β. Τώρα, αφού επαναλάβετε και θυμηθήκατε τη θεωρία της δομής της παραγράφου, καλείστε να αναλύσετε στα δομικά τους μέρη τις παρακάτω παραγράφους:

- i. Η ιστορία καλλιεργεί και αναπτύσσει τις ανώτερες νοητικές λειτουργίες. Η διδασκαλία της αναπτύσσει πνευματικά τον άνθρωπο, γιατί καλλιεργεί τη μνήμη με τη χάραξη γεγονότων, προσώπων και χρονολογιών, τη φαντασία με την αναπαράσταση και ανασύνθεση σκηνών και γεγονότων της ζωής του παρελθόντος, την αντικειμενική κρίση με την αμερόληπτη εκτίμηση και χαρακτηρισμό πραγμάτων, καταστάσεων και προσώπων, τη νόηση, προσφέροντας ευκαιρίες στον άνθρωπο να κάνει εμβασύνσεις, συγκρίσεις και να συσχετίζει έννοιες και συλλογισμούς. Έτσι θέτει σε κίνηση όλες τις νοητικές του δυνάμεις, με αποτέλεσμα να διαμορφώνει ιστορική σκέψη.
- ii. Για να αντιμετωπιστεί η οικολογική καταστροφή απαιτούνται διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης και αλλαγή στο καταναλωτικό πρότυπο ζωής. Αν ο άνθρωπος δε συνειδητοποιήσει τον κίνδυνο που διατρέχει η φύση κι αν δε βοηθήσει στην ανακούφιση του βεβαρημένου φυσικού περιβάλλοντος, δεν είναι δυνατό να σωθεί όχι μόνο η φύση, αλλά και ο ίδιος. Επίσης, επιβάλλεται να σταματήσει και ο άνθρωπος να υιοθετεί χωρίς μέτρο καταναλωτικά πρότυπα, γιατί διαφορετικά αντί να περιοριστεί το πρόβλημα, θα διογκώνεται καθημερινά. Επομένως, η διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης και η ανατροπή του καταναλωτικού χαρακτήρα της εποχής είναι οι λύσεις για την προστασία του φυσικού τοπίου.

- iii. Πρόταση λέγεται το συντομότερο τμήμα του λόγου που εκφράζει μια σκέψη, μια επιθυμία ή ένα συναίσθημα. Τα είδη των προτάσεων ως προς το περιεχόμενό τους είναι: α) προτάσεις κρίσεως με τις οποίες διατυπώνεται μια κρίση, μια σκέψη, ή δίνεται μια πληροφορία β) προτάσεις επιθυμίας με τις οποίες εκφράζει μια επιθυμία, προσαγή, ευχή γ) προτάσεις επιφωνηματικές με τις οποίες εκφράζεται ένα έντονο συναίσθημα και δ) προτάσεις ερωτηματικές με τις οποίες διατυπώνεται μια ερώτηση.
- iv. Τα τεχνολογικά επιτεύγματα που παραδοσιακά επινοούσε και κατασκεύαζε ο άνθρωπος υποκαθιστούσαν τις μυϊκές του δυνάμεις, τις πολλαπλασίαζαν και τον βοηθούσαν στις χειρωνακτικές, κυρίως, εργασίες του. Τα σύγχρονα, όμως, επιτεύγματα της υψηλής τεχνολογίας υποκαθιστούν πνευματικές λειτουργίες του και τον βοηθούν και στις πνευματικές δραστηριότητες και εργασίες του. Πρόκειται για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τα έξυπνα μηχανήματα.
- v. Το εμπόδιο στη γραπτή επικοινωνία μπορεί να υπερνικηθεί με το καλό γράψιμο και το σωστό διάβασμα. Μπορεί ο συγγραφέας να μας προσφέρει ένα καλοδομημένο και σαφές κείμενο, για να επικοινωνήσει άμεσα μαζί μας, αλλά μόνη της η προσπάθεια αυτή δεν αρκεί, πρέπει κι εμείς να κάνουμε το άλλο μισό του δρόμου. Ως αναγνώστες πρέπει να σκάβουμε τη σήραγγα της επικοινωνίας από τη δική μας πλευρά.
- vi. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του πρωινού καθ' όλη τη διάρκεια τις προετοιμασίας του μαθητή για τις εξετάσεις. Ένα πλήρες πρωινό αυξάνει τη διάθεση και την ενέργεια του παιδιού, για να αντεπεξέλθει τις δυσκολίες του διαβάσματος και των άλλων υποχρεώσεων τις ημέρας. Επιπλέον, μειώνει το αίσθημα τις πείνας κατά τις μεσημεριανές ώρες, γεγονός που αποτρέπει την υπερκατανάλωση φαγητού το μεσημέρι, κάτι που θα προκαλούσε υπνηλία και μείωση τις απόδοσης του μαθητή.
- vii. Τρεις είναι οι αιτίες που μπορούν να εξαφανίσουν το ανθρώπινο γένος από το πρόσωπο της γης. Πρώτα, ένας πυρηνικός πόλεμος, ο οποίος πλανάται πάνω από τα κεφάλια μας σαν « Δαμόκλειος σπάθη ». Δεύτερον, η καταστροφή και ρύπανση του φυσικού περιβάλλοντος λόγω της συνεχούς και αλόγιστης μολύνσεώς του. Και τρίτον ο υπερπληθυσμός.